

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 152/2010-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 20. apríla 2010 predbežne prerokoval sťažnosť J. S., H., zastúpeného advokátkou JUDr. R. M., Advokátska kancelária, Z., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky postupom Krajského súdu v Trenčíne v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Co 231/2008 a jeho rozsudkom zo 14. mája 2009 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť J. S. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 4. septembra 2009 doručená sťažnosť J. S. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Krajského súdu v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Co 231/2008 a jeho rozsudkom zo 14. mája 2009.

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti k podstatným skutkovým a právnym okolnostiam uviedol, že bol žalovaným účastníkom konania o zrušenie a vyporiadanie podielového

spoluvlastníctva k nehnuteľnosti vedeného na Okresnom súde Prievidza (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 15 C 169/2006. Okresný súd vo veci meritórne rozhodol rozsudkom č. k. 15 C 169/2006-418 zo 16. júna 2008. Okresný súd svojím rozsudkom o zrušení podielového spoluvlastníctva k nehnuteľnostiam vyporiadal tieto nehnuteľnosti tak, že ich prikázal do výlučného vlastníctva sťažovateľa.

Sťažovateľ a zároveň zaviazal zaplatiť každému z navrhovateľov sumu 160 071 Sk z titulu náhrady za spoluvlastnícky podiel na spoločnej nehnuteľnosti. O vzájomnom návrhu sťažovateľa, ktorý sa domáhal od navrhovateľov náhrady svojich vlastných investícií do spoločnej veci, rozhodol okresný súd tak, že každého z navrhovateľov zaviazal zaplatiť sťažovateľovi sumu 15 743 Sk.

Proti rozsudku okresného súdu podal sťažovateľ v zákonnej lehote odvolanie, o ktorom krajský súd rozhodol rozsudkom č. k. 4 Co 231/08-494 zo 14. mája 2009 tak, že odvolaním napadnutý rozsudok okresného súdu č. k. 15 C 169/2006-418 zo 16. júna 2008 potvrdil v časti výroku vo veci samej.

Vo výroku o náhrade trov konania odvolaním napadnutý rozsudok zmenil tak, že žiadnemu z účastníkov nepriznal právo na náhradu trov konania a sťažovateľ a zaviazal zaplatiť navrhovateľom náhradu trov odvolacieho konania v sume 653,07 €.

Sťažovateľ tvrdí, že postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Co/231/2008, ako aj jeho rozsudkom zo 14. mája 2009 došlo k zásahu do jeho práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy.

Podľa názoru sťažovateľa rozsudok krajského súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci, pričom poukazuje aj na skutočnosť, že konanie trpelo aj inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Svoju sťažnosť odôvodňuje sťažovateľ týmto tvrdením:

„1/ odvolací súd v čase vyhlásenia rozsudku nezohľadnil prudký pokles cien nehnuteľností spôsobený hospodárskou a finančnou krízou,

2/ odvolací súd potvrdil rozsudok prvostupňového súdu v časti, v ktorej bola ustálená hodnota spoluvlastníckeho podielu sumou 160.071.-Sk. napriek tej skutočnosti, že navrhovatelia 1/ - 4/ písomným podaním žiadali menej,

3/ odvolací súd sa nevysporiadal s námietkami sťažovateľa ohľadne nedostatkov a nezrovnalostí v podaných znaleckých posudkoch.“

K námietke nezohľadnenia poklesu cien nehnuteľností v rozhodnutí krajského súdu sťažovateľ ďalej v odôvodnení sťažnosti uvádza:

„V čase rozhodovania odvolacieho súdu už bolo všeobecným súdom známou skutočnosťou, na ktorú ale odvolací súd neprihliadol, že v II. štvrťroku 2008 dosiahli ceny nehnuteľností svoj vrchol a od III. štvrťroka 2008 dochádza k ich sústavnému poklesu, pričom v čase rozhodovania odvolacieho súdu predstavoval tento pokles pri referenčných nehnuteľnostiach 20 - 30 %. Napriek tomu odvolací súd potvrdil rozsudok prvostupňového súdu, ktorý vychádzal z maximálnej hodnoty spoluvlastníckeho podielu a nevezal do úvahy stav v čase vyhlásenia rozsudku odvolacieho súdu. t.j. kontinuálny pokles cien nehnuteľností, ale stav v čase vyhlásenia rozsudku prvostupňového súdu. Sťažovateľ je toho názoru, že ak všeobecné súdy vo svojich rozhodnutiach pri vypořádání spoluvlastníckeho podielu zohľadňujú rast cien nehnuteľností, pokiaľ ceny rastú, tak v prípade, že začnú ceny klesať je povinnosťou súdu túto skutočnosť vo svojom rozhodnutí zohľadniť, najmä s prihliadnutím na znenie § 154 ods. 1 o. s. p. Podľa § 154 ods. 1 O. s. p., pre rozsudok je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia, čo znamená, že odvolací súd v tomto ustanovení procesnoprávneho predpisu vyslovenú zásadu neaplikoval. nevezal do úvahy skutočnosti, ktoré tu boli v čase vyhlásenia rozsudku odvolacieho súdu a tým poškodil sťažovateľa na hodnote spoluvlastníckeho podielu, ktorú vyplatil navrhovateľom. Vyššie uvedené skutočnosti sú zhrnuté v správe Národnej banky Slovenska, ktorá porovnala bázický a medziročný index cien nehnuteľností na bývanie v SR. pričom medziročná zmena medzi 2.Q 2008 a 1.Q 2009 predstavuje 24,2 %.“

Druhú zásadnú sťažnostnú námietku týkajúcu sa hodnoty spoluvlastníckeho podielu na vypořádavanej nehnuteľnosti sťažovateľ konkretizuje poukázaním na skutočnosť, že krajský súd potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa aj v časti, v ktorej bola ustálená hodnota spoluvlastníckeho podielu sumou 160 071 Sk napriek tomu, že navrhovatelia v konaní žiadali menej.

Prvotný návrh navrhovateľov vychádzal z ohodnotenia nehnuteľnosti znaleckým posudkom na sumu 1 900 000 Sk, pričom títo požadovali ako náhradu za spoluvlastnícky podiel sumu 170 000 Sk pre každého z navrhovateľov v 1. až vo 4. rade.

Po vykonaní znaleckého dokazovania nariadeného okresným súdom v konaní vedenom pod sp. zn. 15 C 169/2006 navrhovateľa podľa tvrdenia sťažovateľa *«uviedli v písomnom vyjadrení zo dňa 27.05. 2008 doručenom prvostupňovému súdu toho istého dňa, že „... žiadame súd. aby vypořádanie vykonal zo sumy určenej kontrolným znalcom to jest zo sumy 1.424.890.-Sk. čo považujeme za spravodlivé...“»*.

Sťažovateľ vyslovil presvedčenie, že za daných okolností mal okresný súd *„v prvom rade uznesením pripustiť späťvzatie návrhu v časti sumy 27.511,-Sk pri každom spoluvlastníckom podiele späť a následne rozhodnúť o zvyšnej časti návrhu. Prvostupňový súd však takto nepostupoval a priznal v konečnom dôsledku napokon navrhovateľom 1/- 4/ viac, než čoho sa domáhali a vo svojom rozhodnutí tak išiel nad návrh navrhovateľov 1/- 4/, čím nerešpektoval starú rímsku zásadu iudex ne eat ultra petita partium, podľa ktorej navrhovateľ uvedie požadovanú sumu v petite návrhu a súd túto čiastku nemôže prekročiť, môže však priznať menej alebo vôbec nič.“*.

Porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy sťažovateľ vidí tiež v skutočnosti, že krajský súd sa nevysporiadal s jeho námietkami týkajúcimi sa nedostatkov a nezrovnalostí v podaných znaleckých posudkoch.

Krajský súd podľa názoru sťažovateľa nezohľadnil skutočnosti vyplývajúce zo znaleckých posudkov predkladaných účastníkmi konania, a to najmä vo vzťahu k určeniu všeobecnej hodnoty vypořádavanej nehnuteľnosti, ako aj vo vzťahu k oceneniu stavebných úprav vykonaných na nehnuteľnosti sťažovateľom. Sťažovateľ namieta skutočnosť, že krajský súd sa nezaoberal námietkou, *„že ním vykonané stavebné úpravy boli v porovnaní s Posúdením zo dňa 25.02. 2007 Ing. H., ktorý ich určil sumou 361.550,-Sk znížené o cca 200.000.-Sk bez toho, aby Ing. D. svoj výpočet a postup odôvodnil.*

Súd mal pritom Posúdením zo dňa 25.02. 2007 preukázané, a účastníkmi toto posúdenie Ing. H. nebolo spochybňované, že sťažovateľ vynaložil svoje finančné prostriedky

najmenej v sume 430.244.-Sk, resp. podľa Ing. H. v sume 361.550.-Sk na zemné práce, zdravotnickú vnútornú kanalizáciu, zdravotníku - vnútorný vodovod, strojné vybavenie, zriaďovacie predmety. ústredné kúrenie, obklady, podlahy atd., pričom sa jednalo o investície, ktoré zvyšovali hodnotu nehnuteľnosti.“.

Na základe námietok sťažovateľa nariadil okresný súd kontrolné znalecké dokazovanie. Súdny znalec Ing. J. Č. „predložil súdu dva znalecké posudky, a to č. 2/2008 - súčasný stav (všeobecná hodnota nehnuteľností celkom 1.573.144,-Sk a z toho stavby 1.044.255.75 Sk a pozemky 528.888.36 Sk) a č. 3/2008 - stav bez vykonania stavebných úprav (všeobecná hodnota nehnuteľností 1.424.880,-Sk a z toho stavby 896.001.96 Sk a pozemky 528.888.36 Sk). Zo znaleckého posudku pre odporcu vyplynulo, že stavebné úpravy podľa znalca Ing. Č. predstavujú sumu 148.264.-Sk ako rozdiel medzi VHN uvedenou v ZP č. 2/2008 a ZP č. 3/2008.“.

Sťažovateľ poukazuje na nevysporiadanie sa krajského súdu so skutočnosťou, že vo vzťahu k oceňovaniu stavebných úprav vykonaných sťažovateľom je medzi najvyššou posudkovou sumou 430 244 Sk a najnižšou sumou 148 264 Sk „závratný rozdiel 281.980, Sk. pri ktorom chýba relevantné zdôvodnenie. Túto skutočnosť, a teda ustálenie hodnoty stavebných úprav považuje sťažovateľ za podstatnú a kľúčovú pre správne stanovenie výšky náhrady za spoluvlastnícke podiely navrhovateľov.“ .

Sťažovateľ z ďalších skutočností, ktoré krajský súd v rámci rozhodovania o podanom odvolaní nezohľadnil, uviedol najmä odvoláciu námietku týkajúcu sa určenia všeobecnej hodnoty pozemkov, keďže „znalcami určená všeobecná hodnota pozemkov sa pohybuje v rozpätí od 299.220.-Sk (Ing. S. - ZP č. 110/2006) cez 363.636,-Sk (Ing. D. - ZP č. 79/2007 a Doplňenie číslo 1) a 528.888.30 Sk (Ing. Č. - ZP č. 2/2008 a 3/2008) až po 685.713,-Sk (Ing. N. - ZP č. 115/2006)“.

Sťažovateľ poukazuje tiež na skutočnosť, že v odvolaní proti rozsudku okresného súdu namietal osobitne tiež určenie všeobecnej hodnoty pozemkov znalcom Ing. Č., keďže tento sa v ním podanom znaleckom posudku „odchýlil nielen od ceny pozemku určenej znalcom Ing. A. D.. ktorý cenu pozemkov určil sumou 363.636.-Sk, pričom odchýlka

predstavuje sumu 165.252,36 Sk, a za obdobie od 14.11.2007 do 30.04.2008 nárast o 45 %, ale aj od ceny pozemkov určenej znalcom Ing. S., ktorý hodnotu pozemkov stanovil sumou 299.220.-Sk. Ani znalec Ing. D., ani znalec Ing. Č. tieto rozdiely žiadnym spôsobom vo svojich znaleckých posudkoch nezdôvodnili.“

Podľa sťažovateľa „cena za 1 m² pozemkov určená sumou 549,78 Sk/m² nie je primeraná a adekvátna katastrálnemu územiu H., pričom vo svojom Vyjadrení zo dňa 06.06. 2008 namietal správnosť použitia koeficientov podľa bodu E3 prílohy č. 4 vyhl. MS SR č. 492/2004 Z. z. o stanovení všeobecnej hodnoty majetku, ktorou sa upravuje metóda polohovej diferenciácie v znení neskorších predpisov a poukázal na ďalšie právne predpisy, ktoré vychádzajú z hodnoty pozemkov v k. ú. H. (VZN Mesta H. č. 11/2005 - 80.-Sk/m², resp. príloha č. 2 zák. NR SR č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za odpady v znení neskorších predpisov, ktorá stanovila pre obce do 15.000 obyvateľov hodnotu pozemku pre zastavané plochy a nádvoria rovnako sumou 80.-Sk/m²).“

Sťažovateľ vytykal krajskému súdu, že sa nezaoberal ďalšími podkladmi preukazujúcimi „prevody vlastníckeho práva k pozemkom v k. ú. H. - napr. uznesenie vlády SR č. 897/2007, podľa ktorého sa predaj pozemkov realizoval za ceny v rozpätí od 162,-Sk do 234.-Sk za 1 m², ako aj prevody vlastníckeho práva k pozemku v k. ú. H., ktorý realizovala realitná kancelária A. s.r.o., pričom za KN-C parcelu o výmere 1546 m² bolo zaplatené 330.000,-Sk (213,-Sk/m²).“

V rámci dokazovania sa krajský súd nevysporiadal ani so sťažovateľom predloženými „kúpnyimi zmluvami na nehnuteľnosti v tej istej ulici, kde sa nachádza aj vyporiadavaná nehnuteľnosť, keď sťažovateľ preukázal, že v roku 2005 sa predala porovnateľná nehnuteľnosť vrátane pozemku v danej lokalite za 850.000,-Sk; v prvej polovici roka 2006 za sumu 950.000,-Sk a ku koncu roka 2006 sa uskutočnil obdobný prevod za 1.000.000,-Sk“.

Sťažovateľ zdôraznil, že „nesúhlasí so spôsobom určenia výšky primeranej náhrady spôsobom, keď všeobecný súd zistí všeobecnú cenu nehnuteľnosti tak, že vypočíta jednoduchý aritmetický priemer dvoch hodnôt, t.j. znalcov Ing. A. D. a Ing. J. Č. /1 . 628.278.-+ 1.573.144,- : 21, a to v sume 1.600.711.-Sk a z takto určenej všeobecnej hodnoty

vyporiadávaných nehnuteľností určí výšku primeranej finančnej náhrady pre navrhovateľov 1/ - 4/ vo výške ich spoluvlastníckych podielov 1/10-ina v sume 160.071,- Sk ...“.

Skutočnosti, v ktorých vidí zásah do svojho ústavou zaručeného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy rozsudkom krajského súdu sp. zn. 4 Co 231/2008 zo 14. mája 2009 sťažovateľ zhrnul v konštatovaní, že krajský súd ako odvolací súd „*síce potvrdil rozsudok prvostupňového súdu. pričom si osvojil dôvody rozhodnutia vo veci samej, urobil tak ale v situácii, keď nemal všeobecnú cenu vyporiadavanej nehnuteľnosti spoľahlivo zistenú, pri relevantných pochybnostiach o výške všeobecnej ceny tak stavieb ako aj pozemkov, a teda podľa názoru sťažovateľa predčasne“.*

V závere svojej sťažnosti naformuloval sťažovateľ sťažnostný petit takto:

„1/ Krajský súd Trenčín v konaní vedenom pod sp. zn. 4Co/231/2008 porušil základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu zaručené v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.

2/ Ústavný súd Slovenskej republiky zrušuje rozsudok Krajského súdu Trenčín zo dňa 14.05. 2009. v konaní č. 4Co/231/2008 a vec vracia Krajskému súdu Trenčín na ďalšie konanie.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd sťažnosť sťažovateľa predbežne prerokoval podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), pričom skúmal, či spĺňa zákonom predpísané náležitosti podľa § 20 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde a či neexistujú dôvody

na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Pri predbežnom prerokovaní sťažnosti vychádzal z toho, že podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde je viazaný návrhom na začatie konania okrem prípadov ustanovených v zákone.

Podľa ustanovenia § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu za zjavne neopodstatnenú sťažnosť možno považovať takú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mal preskúmať po jej prijatí na ďalšie konanie (II. ÚS 70/00, IV. ÚS 66/02, I. ÚS 56/03).

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti navrhol, aby ústavný súd vyslovil, že postupom krajského súdu v konaní sp. zn. 4 Co 231/08, ako aj jeho rozsudkom zo 14. mája 2009 bolo porušené jeho základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Sťažovateľ okrem tvrdenia, že sťažnosťou napadnutý rozsudok krajského súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci, namieta aj konanie, ktoré vydaniu rozsudku predchádzalo. Toto malo byť postihnuté inou vadou majúcou za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Uvedený názor sťažovateľa sa premietol aj do sťažnostného petitu, v ktorom navrhuje vysloviť porušenie základného práva „*v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Co/231/2008*“.

Sťažovateľ v odôvodnení svojej sťažnosti v rozpore s ustanovením § 50 ods. 1 zákona o ústavnom súde nešpecifikoval presne a konkrétne procesný postup krajského súdu, v ktorom identifikoval zásah do svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. Jeho sťažnostné námietky smerujú bezprostredne proti spôsobu, akým krajský súd pristupoval k hodnoteniu dôkazov a k prieskumu odvolaním napadnutého rozsudku okresného súdu. Právny názor krajského súdu, ako aj rozsah, v ktorom sa zaoberal odvolacími námietkami sťažovateľa, sa premietol do výroku a odôvodnenia rozsudku krajského súdu, ktorý sťažovateľ v 2. bode petitu svojej sťažnosti navrhuje zrušiť. Ústavný súd preto zameral svoju pozornosť na skúmanie sťažnostných námietok smerujúcich proti rozsudku krajského súdu č. k. 4 Co 231/08-494 zo 14. mája 2009, ktoré sťažovateľ jednoznačne vymedzil vo svojej sťažnosti.

Sťažovateľ v sťažnosti namieta:

1. nezohľadnenie poklesu cien nehnuteľností krajským súdom aktuálnym v čase vyhlásenia jeho rozsudku;
2. potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa aj v časti, v ktorej bola každému z navrhovateľov jednotlivo priznaná suma 160 071 Sk ako finančná náhrada za spoluvlastnícky podiel na vyporiadavanej nehnuteľnosti napriek tomu, že navrhovatelia požadovali menšiu sumu;
3. nevysporiadanie sa krajského súdu s námietkami sťažovateľa týkajúcimi sa spôsobu určenia všeobecnej hodnoty nehnuteľností, ako aj určenia hodnoty stavebných úprav vykonaných sťažovateľom na vyporiadavanej nehnuteľnosti.

Ústavný súd preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu a v spojitosti s ním aj rozsudok okresného súdu v rozsahu sťažnostných námietok a dospel k názoru, že tieto nie sú dôvodné.

Ústavný súd v súlade so svojou konštantnou judikatúrou uvádza, že nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodovaniu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol, alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil.

Úlohou ústavného súdu je kontrola zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody.

Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvodené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neutržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00).

Sťažovateľ k svojej sťažnosti nepriložil odvolanie, ktoré podal proti rozsudku okresného súdu. Ústavný súd preto pri ustálení obsahu podaného odvolania sťažovateľa vychádzal zo sťažnosti, ako aj z rekapitulácie odvolania sťažovateľa v odôvodnení rozsudku krajského súdu.

Z obsahu sťažnosti, ako aj z obsahu napadnutého rozsudku krajského súdu vyplýva, že krajský súd sa v napadnutom rozhodnutí stotožnil s právnymi závermi prvostupňového súdu. Tieto závery, ktoré si krajský súd osvojil a ktoré boli sťažovateľom spochybnené z hľadiska ich ústavnosti, nevykazujú známky arbitrárnosti či ústavnej neutržateľnosti.

Sťažovateľ namieta skutočnosť, že krajský súd postupoval v rozpore s ustanovením § 154 ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „OSP“), keď vo svojom rozsudku nezohľadnil skutočnosť, že v čase jeho vyhlásenia došlo k poklesu cien nehnuteľností oproti cenám, ktoré bral vo svojom rozhodovaní do úvahy okresný súd.

Podľa § 154 ods. 1 OSP pre rozsudok je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia.

Podľa § 213 ods. 1 OSP odvolací súd je viazaný skutkovým stavom, tak ako ho zistil súd prvého stupňa s výnimkami ustanovenými v odsekoch 2 až 7.

Podľa § 219 ods. 1 OSP odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

Krajský súd sa v odôvodnení svojho rozsudku č. k. 4 Co 231/08-494 zo 14. mája 2009 plne stotožnil so závermi dokazovania okresného súdu prezentovanými v jeho rozsudku č. k. 15 C 169/06-418 zo 16. júna 2008, a to aj vo vzťahu k ustáleniu všeobecnej hodnoty majetku. Okresný súd teda podľa názoru krajského súdu implicitne obsiahnutého v konštatovaní vecnej správnosti prvostupňového rozsudku rešpektoval aj príkaz brať do úvahy skutkový stav existujúci v čase vyhlásenia rozsudku vyplývajúci z § 154 ods. 1 OSP. Za daných okolností krajský súd nebol oprávnený vecne správne a podľa jeho názoru aj zákonné rozhodnutie okresného súdu zmeniť alebo zrušiť.

Účelom opravného prostriedku a v súvislosti s jeho uplatnením aj účelom odvolacieho konania je zákonom predpísaným spôsobom dosiahnuť nápravu právnych alebo skutkových pochybení súdu prvého stupňa. V odvolacom konaní je druhostupňový súd limitovaný v možnostiach zasahovať do rozsudku súdu prvého stupňa, pričom tieto limity vyplývajú z podstaty neúplného apelačného systému, ktorý sa v riadnom opravnom konaní uplatňuje v sporových veciach. Odvolací súd je v rámci neúplnej apelácie viazaný skutkovým stavom zisteným súdom prvého stupňa (s výnimkami uvedenými v § 213 ods. 2 až 7 OSP), pričom svoju pozornosť primárne zameriava na skúmanie vecnej správnosti a zákonnosti prvostupňového rozhodnutia v rozsahu dôvodov uplatnených v odvolaní. Za predpokladu zistenia vecnej správnosti rozsudku súdu prvého stupňa tento potvrdí, pričom ustanovenie § 219 ods. 1 OSP sa vo vzťahu k § 154 ods. 1 OSP spravuje vzťahom špeciality. Aplikácia príkazu § 154 ods. 1 OSP vo vzťahu k rozhodnutiu odvolacieho súdu sa viaže na zohľadnenie skutkových okolností, ktoré vyšli najavo počas odvolacieho konania a zároveň môžu mať za následok zmenu alebo zrušenie rozhodnutia súdu prvého stupňa. Inými slovami, pôjde o prípad zistenia takých nových skutočností, ktoré budú mať vplyv na posúdenie vecnej správnosti prvostupňového rozhodnutia preskúmaného v odvolacom konaní. Pokles cien nehnuteľností v čase vyhlásenia rozsudku krajského súdu nespôsoboval sám osebe vecnú nesprávnosť odvolaním napadnutého rozsudku súdu prvého stupňa, a teda nemohol bez ďalšieho viesť k jeho zmene alebo zrušeniu. Otázka posúdenia

vecnej správnosti rozhodnutia navyše spadá výlučne do právomoci všeobecných súdov a spadá do okruhu právnych názorov, ktoré ústavnému súdu neprislúcha hodnotiť.

Potvrdzujúci rozsudok krajského súdu nie je preto možné považovať za arbitrárny, svojvoľný a neodôvodnený a ako taký za ústavne neudržateľný, preto ústavný súd sťažnosť sťažovateľa v tejto časti posúdil ako zjavne neopodstatnenú.

Navyše, z obsahu sťažnosti ani z obsahu napadnutého rozsudku krajského súdu nevyplývalo, že by sťažovateľ námietku poklesu cien nehnuteľností v odvolacom konaní uplatnil.

Aj v poradí druhú námietku sťažovateľa týkajúcu sa priznania náhrady za vyporiadanú nehnuteľnosť nad rámec žalobného návrhu ústavný súd vyhodnotil ako zjavne neopodstatnenú.

Podľa § 153 ods. 2 OSP súd môže prekročiť návrhy účastníkov a prisúdiť viac, než čoho sa domáhajú, iba vtedy, ak sa konanie mohlo začať aj bez návrhu alebo ak z právneho predpisu vyplýva určitý spôsob vyrovnaní vzťahu medzi účastníkmi.

Konanie o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva k nehnuteľnosti patrí do skupiny konaní, u ktorých z právneho predpisu vyplýva určitý spôsob vyrovnaní vzťahu medzi účastníkmi. V danom prípade spôsob vyrovnaní vyplýva z § 142 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov, ide teda o konanie, v ktorom súd nie je návrhom viazaný. Uvedený záver vyplýva tiež z ustálenej judikatúry Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (napr. R 1/1989, 3 Cdo 226/2005), resp. Najvyššieho súdu Českej republiky (napr. 22 Cdo 2517/2006). Pokiaľ teda okresný súd ustálil všeobecnú hodnotu nehnuteľností na sume prevyšujúcej sumu požadovanú navrhovateľmi na základe ich podania z 27. mája 2008, konal takto v súlade s možnosťou vyplývajúcou mu zo zákona. Stotožnenie sa krajského súdu ako súdu odvolacieho s takýmto rozhodnutím okresného súdu preto logicky ani nesignalizuje možnosť zásahu do ústavou garantovaného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy.

Vo vzťahu k námietke sťažovateľa o nevyporiadaní sa krajského súdu s jeho odvolacími námietkami týkajúcimi sa nedostatkov a nezrovnalostí v podaných znaleckých posudkoch ústavný súd opätovne poukazuje na skutočnosť, že svoje sťažnostné tvrdenia

o obsahu podaného odvolania sťažovateľ nepodložil relevantnými dôkazmi, preto ústavný súd obsah podaného odvolania ustálil z obsahu sťažnosti a odôvodnenia rozsudku krajského súdu.

Na námietku sťažovateľa týkajúcu sa rozdielneho ohodnotenia nákladov vynaložených sťažovateľom na realizáciu stavebných úprav spoločnej nehnuteľnosti v znaleckých posudkoch Ing. H. a Ing. D. krajský súd v odôvodnení svojho rozsudku uviedol, že okresným súdom ustanovení znalci *„mali k dispozícii opis stavebných úprav Ing. M. H. a znalci správne postupovali, keď zohľadnili len tie úpravy a stavebné zmeny, ktoré zhodnotili nehnuteľnosť a nebrali do úvahy náklady na nevyhnutné opravy, úpravy a údržbu nehnuteľnosti. Súd prvého stupňa správne ustálil po znaleckom dokazovaní výšku investícií na sumu 157.422,- Sk, ktoré zvýšili hodnotu spoločnej veci svoje rozhodnutie v odôvodnení rozsudku náležite zdôvodnil a v tomto smere odvolací súd v celom rozsahu naň odkazuje.“*

Okresný súd v odkazovanej časti odôvodnenia svojho rozsudku uviedol, že *„Zo znaleckého posudku č. 79/2007 Ing. A. D. a z jeho doplnenia č. 1 k posudku vyplynulo, že ku dňu ohodnotenia predstavovala všeobecná hodnota nehnuteľností 1.628.278,- Sk, z toho cena pozemkov predstavovala 363.636,- Sk. Všeobecná hodnota nehnuteľností bez stavebných úprav odporcom bola stanovená na výšku 1.461.689,- Sk. Po vykonanej ohliadke nehnuteľností a po predložení opisu stavebných prác na dome Ing. M. H. z 25.2.2007 znalec správne zohľadnil len tie úpravy a stavebné zmeny, ktoré zhodnotili nehnuteľnosť a nebral do úvahy nevyhnutné opravy, úpravy alebo údržbu nehnuteľností. V tomto smere súd odkazuje na podané znalecké posudky. Znalecký posudok j po jeho doplnení bol namietaný odporcom, preto súd nariadil vo veci kontrolné znalecké dokazovanie. Znalec Ing. J. Č. v posudku č. 2/2005 stanovil aktuálnu všeobecnú hodnotu nehnuteľností 1.573.144,11 Sk a všeobecnú hodnotu bez stavebných úprav v posudku č. 3/2008 v sume 1.424.890,- Sk. K posudkom mal námietky odporca, ku ktorým sa vyjadril v písomnom podaní znalec, a na ktoré súd v plnom rozsahu odkazuje. Námietky odporcu nemali vplyv na zistenú cenu nehnuteľností znalcom. [...]Pokiaľ teda hodnota nehnuteľností nebyť stavebných úprav bola podľa oboch znalcov v sumách 1.461.689,- Sk a 1.424.890,- Sk, priemerná suma týchto hodnôt predstavuje 1.443.289,- Sk. Celkové vložené investície*

odporcu, ktoré zvýšili hodnotu spoločnej veci potom predstavujú rozdiel súčasnej hodnoty 1.600.711,- Sk a hodnoty bez stavebných úprav 1.443.289,- Sk, sumu približne 157.422,- Sk. Súd opäť pripomína, že znalci zohľadňovali len tie investície, ktoré zvýšili hodnotu veci.“

Pokiaľ sťažovateľ namietal rozdielne stanovenie všeobecnej hodnoty pozemkov v jednotlivých znaleckých posudkoch, krajský súd k tomu v odôvodnení rozsudku konštatoval nedôvodnosť tejto námietky s poukazom na skutočnosť, že *„znalecký posudok je potrebné hodnotiť ako celok, každý znalec môže použiť rôzne kritériá a koeficienty pri tvorbe jednotlivých položiek, dôležitá je výsledná hodnota nehnuteľnosti ako celok, pričom medzi znaleckými posudkami znalcov pri určení výslednej všeobecnej hodnoty vyporiadanych nehnuteľností neboli značné rozdielnosti.“*

Sťažovateľ ďalej vo svojom odvolaní namietal neprimeranosť určenej ceny pozemkov, pričom túto svoju námietku uplatnil už v konaní pred súdom prvého stupňa. Poukázal pritom na právne predpisy obsahujúce určenie ceny pozemkov na 1 m², najmä na všeobecne záväzné nariadenie Mesta H. č. 11/2005, na prílohu č. 2 zákona č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne a drobné stavebné odpady v znení neskorších predpisov, ako aj na uznesenie vlády Slovenskej republiky č. 897/2007 (ďalej len „uznesenie vlády“). Taktiež namietal nevysporiadanie sa krajského súdu s ním predloženými kúpnyimi zmluvami na nehnuteľnosti nachádzajúce sa v rovnakej lokalite ako vyporiadavaná nehnuteľnosť.

K týmto námietkam krajský súd vo svojom rozsudku odkázal na odôvodnenie rozsudku okresného súdu. Tento sa v odôvodnení svojho rozhodnutia stotožnil s názorom znalca Ing. J. Č., ktorý k námietkam sťažovateľa vzneseným proti jeho znaleckému posudku v konaní pred súdom prvého stupňa vo svojom písomnom podaní z 15. júna 2008 uviedol, že sťažovateľom označené právne predpisy *„určujú cenu pozemkov len pre správcu dane za účelom miestnych daní, čo nemá so všeobecnou hodnotou pozemkov nič spoločné...“*. K sťažovateľom označenému uzneseniu vlády znalec uviedol, že toto *„hovori o predaji pozemkov v katastrálnom území H., pričom nie je zrejmé o aké pozemky sa jedná, za akým účelom budú vykupované“* a z toho dôvodu ho taktiež pri stanovovaní všeobecnej hodnoty nehnuteľností *„nemožno brať do úvahy“*.

K sťažovateľom predloženým kúpny m zmluvám zaujal krajský súd stanovisko na str. 7 odôvodnenia svojho rozsudku, kde skonštatoval, že „*kúpne zmluvy predložené odporcom neboli porovnateľné so spornou nehnuteľnosťou*“.

Z uvedených skutočností považoval ústavný súd za preukázané, že krajský súd sa odvolacími námietkami sťažovateľa zaoberal v dostatočnej miere, svoje rozhodnutie náležite zdôvodnil, pričom toto odôvodnenie je logické a konzistentné. Ústavný súd nezistil v postupe krajského súdu v konaní sp. zn. 4 Co 231/2008 ani v jeho rozsudku zo 14. mája 2009 také nedostatky, ktoré by mali za následok arbitrárnosť a zjavnú neodôvodnenosť rozhodnutia, ktorá by mohla viesť k vysloveniu porušenia základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. Ústavný súd tu vo vzťahu k rozsahu a obsahu odôvodnenia sťažnosťou napadnutého rozsudku krajského súdu poukazuje aj na ustanovenie § 219 ods. 2 OSP, podľa ktorého ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Z konštantnej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že postup a rozhodnutie všeobecného súdu, ktoré vychádzajú z aplikácie konkrétnej procesnoprávnej úpravy, v zásade nemožno hodnotiť ako porušovanie základných práv a slobôd (I. ÚS 8/96, I. ÚS 6/97). Vo svojej ustálenej judikatúre aj v nadväznosti na § 219 ods. 2 OSP ústavný súd zdôrazňuje, že odôvodnenia rozhodnutí prvostupňového súdu a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane (m. m. II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08, IV. ÚS 350/09), pretože prvostupňové a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok.

Krajský súd sa v tomto prípade v súlade s možnosťou vyplývajúcou mu zo zákona stotožnil s odôvodnením napadnutého rozhodnutia okresného súdu, čo sa týka jeho výroku vo veci samej, pričom na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia doplnil ďalšie dôvody tak, ako na to bolo v tomto rozhodnutí už poukázané. Ku skutkovým a právnym záverom okresného súdu, s ktorými sa krajský súd v odôvodnení svojho rozsudku stotožnil, ústavný súd opätovne pripomína, že nie je zásadne oprávnený posudzovať a hodnotiť

právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu (obdobne napr. I. ÚS 13/00, III. ÚS 151/05, III. ÚS 344/06).

Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu ak preskúmanie označeného postupu (rozhodnutia) orgánu štátu v rámci predbežného prerokovania nesignalizuje možnosť porušenia základného práva alebo slobody sťažovateľa, realnosť ktorej by bolo potrebné preskúmať po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie (napr. I. ÚS 66/98, II. ÚS 101/03, I. ÚS 27/04, I. ÚS 25/05), je možné sťažnosť odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú.

Pretože ústavný súd nezistil príčinnú súvislosť medzi postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Co 231/2008 a jeho rozsudkom zo 14. mája 2009 a namietaným porušením základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, odmietol jeho sťažnosť po jej predbežnom prerokovaní ako zjavne neopodstatnenú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku sa ústavný súd ďalšími nárokmi sťažovateľa nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 20. apríla 2010